

Συνταγματικό Δίκαιο

Ενότητα 5: Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

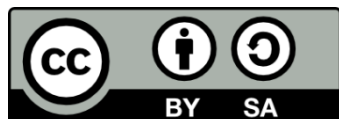

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην Ε.Ε.
Δικαστικός έλεγχος.

Σκοποί ενότητας

- Να παρουσιασθεί, να αναλυθεί και να κατανοηθεί το άρθρο 28 του Συντάγματος.

Άρθρο 28 του Συντάγματος

Παράγραφος 2

«Για να εξυπηρετηθεί σπουδαίο εθνικό συμφέρον και να προαχθεί η συνεργασία με άλλα κράτη, μπορεί να αναγνωρισθούν, με συνθήκη ή συμφωνία, σε όργανα διεθνών οργανισμών αρμοδιότητες που προβλέπονται από το Σύνταγμα. Για την ψήφιση νόμου που κυρώνει αυτή τη συνθήκη ή συμφωνία απαιτείται πλειοψηφία των τριών πέμπτων του όλου αριθμού των βουλευτών.»

Αρχή Επικουρικότητας

❖ **Μόνο** σε περιπτώσεις που ο τομέας δράσης δεν υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ε.Ε.

Δίκαιο της Ε.Ε. και εθνικό δίκαιο

- ☐ Υπερ-νομοθετικής ισχύος.
- ☐ Συνιστά αυτόνομη πηγή και δεν είναι δυνατό να του αντιταχθεί νομικώς ένα οποιοδήποτε κείμενο εθνικού δικαίου, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΚ.
- ☐ Διακρίνεται σε:
  - ☐ Πρωτογενές (Συνθήκες, Πρωτόκολλα κ.α.).
  - ☐ Παράγωγο: προέρχεται από τα όργανα της Ένωσης.
    - ☐ Κανονισμοί: κατά κανόνα έχουν άμεση εφαρμογή (ισχύουν αυτοδικαίως στην εσωτερική έννομη τάξη).
    - ☐ Οδηγίες.

Άρθρο 28 του Συντάγματος

Παράγραφος 3

«Η Ελλάδα προβαίνει ελεύθερα, με νόμο που ψηφίζεται από την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, σε περιορισμούς ως προς την άσκηση της εθνικής κυριαρχίας της, εφόσον αυτό υπαγορεύεται από σπουδαίο εθνικό συμφέρον, δεν θίγει τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος και γίνεται με βάση τις αρχές της ισότητας και με τον όρο της αμοιβαιότητας.»

Δικαστικός έλεγχος

- Ο εθνικός δικαστής υποχρεούται να ελέγχει τη συμμόρφωση του εσωτερικού δικαίου προς το δίκαιο της Ε.Ε.
  - Υπεροχή και
  - Άμεση ισχύς και εφαρμογή.
  - Κριτήριο ελέγχου: ο περιορισμός συνταγματικών δικαιωμάτων.
- Κατόπιν προδικαστικού ερωτήματος, ο δικαστής της Ε.Ε.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια
Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Βιβλιογραφία

(1 από 2)

Ε. Βενιζέλου, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2008.

<http://search.lib.auth.gr/Record/927721>

Α. Μανιτάκη, Ελληνικό Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2004.

<http://search.lib.auth.gr/Record/488964>

Α. Μανιτάκη, Λ. Παπαδοπούλου, Η Προοπτική ενός Συντάγματος για την Ευρώπη, εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2003.

<http://search.lib.auth.gr/Record/501232>

Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 4^η εκδ., εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2005. <http://search.lib.auth.gr/Record/524892>

Βιβλιογραφία

(2 από 2)

Λ. Παπαδοπούλου, Εθνικό σύνταγμα και κοινοτικό δίκαιο : το ζήτημα της "υπεροχής", Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου "Ιδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου", εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2009.

<http://search.lib.auth.gr/Record/946434>

Αθ. Ράικου, Συνταγματικό Δίκαιο, 2^η έκδ., εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2002. <http://search.lib.auth.gr/Record/448479>

Φ. Σπυρόπουλου, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Σάκκουλα 2006.

<http://search.lib.auth.gr/Record/961450>

Κ. Χ. Χρυσόγονου, Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2008.

<http://search.lib.auth.gr/Record/962216>

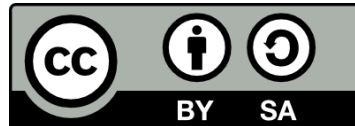
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Λίνα Παπαδοπούλου
«Συνταγματικό Δίκαιο, Σύνταγμα και Ευρωπαϊκή Ένωση». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS222/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

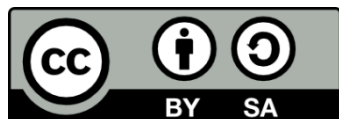

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Βασιλική Κόκοτα
Θεσσαλονίκη, 26/03/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

